

Ануріна К.О., Леженко Л.І.

ДВНЗ «Київський національний університет імені Вадима Гетьмана», Україна

СИСТЕМИ ОБЛІКУ КРАЇН СВІТУ ТА ОСОБЛИВОСТІ ЇХ КЛАСИФІКАЦІЇ

Кожна країна має свої історичні, культурні, економічні, політичні, релігійні особливості. Бухгалтерський облік різних країн також відрізняється. В процесі розвитку господарських відносин в кожній країні формувалися певні національні особливості ведення бухгалтерського обліку. Чинниками формування різноманітних систем обліку є особливості міжнародних соціально-економічних відносин, вплив інфляційних процесів, склад інвесторів, кредиторів.

Особливості формування систем обліку у зарубіжних країнах, їх класифікація досліджувалися вітчизняними та зарубіжними вченими: Ф.Ф. Бутинцом, М. Лучко, Г. Мюллером, К. Ноубсом, Г.Р. Хетфілдом.

В обліково-економічній літературі найбільш поширеною класифікацією систем обліку є класифікація за суб'єктивно-географічною ознакою, сюди відносять англо-американську, континентальну та південноамериканську моделі. Дану класифікацію запропонував Г.Р.Хетфілд у 1966р.

У країнах, що використовують англо-американську модель (США, Великобританія, Канада, Нідерланди, Австралія) добре розвинуті ринки цінних паперів, наявний високий рівень підготовки фахівців з обліку. Основні принципи цієї моделі розроблені у Великобританії та США. Складання звітності регулюються національними загальноприйнятими стандартами, що розробляються незалежними професійними організаціями бухгалтерів, а не встановлюються національним законодавством. Облік орієнтований на потреби інвесторів і кредиторів (у цих країнах розташовані штаб-квартири багатьох ТМК та МНК) [4].

Континентальну модель використовує більшість країн Європи та Японія. Бізнес тісно пов'язаний з банками, бухгалтерський облік жорстко регламентується законодавством, облік спрямований на задоволення вимог уряду [2,с.24].

Південноамериканська модель використовується у іспансько мовних країнах та Бразилії. Характерні риси цієї системи: облік орієнтований на державні органи, що пов'язується з пріоритетністю завдання держави щодо збирання податків, жорсткий контроль доходів фірм і населення, облік жорстко уніфікований, наявний високий рівень інфляції в країнах,що використовують дану модель.

Останнім часом з'явилася ісламська модель бухгалтерського обліку. Вона знаходиться під впливом релігійних поглядів. Наприклад, діє заборона отримання дивідендів як прибутку; ринковим цінам віддається перевага при оцінці активів та зобов'язань компанії. Вважається, що така модель ще не досягла того рівня розвитку, який мають описані вище моделі [1].

К.Ноубс запропонував поділ країн на мікро- та макрорівні [3]. Для країн мікрорівня притаманне англосаксонське загальне право, розвинуті ринки капіталу, облік орієнтований на потреби акціонерів, відокремлення податкових правил і фінансового обліку, більш деталізований облік.

Для країн макрорівня є характерними: романське право, нерозвинуті ринки капіталу, регламентування фінансового обліку законодавством і його орієнтація на кредиторів, орієнтація на оподаткування.

Слід зазначити, що не існує і двох країн з ідентичними системами обліку, але облікові системи одних країн можуть впливати на облікові системи інших. Наприклад, США значно впливають на облікову політику Канади (завдяки географічній близькості й тісним економічним зв'язкам), Південна Африка, Індія, Австралія, Нова Зеландія ведуть облік за британською моделлю (як відомо, ці країни є колишніми колоніями Великобританії).

При визначенні світових моделей бухгалтерського обліку необхідно враховувати те, що велика кількість країн знаходиться на шляху перетворення національних систем обліку (країни пострадянського простору, колишні соціалістичні країни). В цих країнах поступово йде реформування бухгалтерського обліку, тому їх виділяють в окрему модель бухгалтерського обліку, постсоціалістичну, оскільки їх властива своя специфіка економічного, політичного, соціального розвитку.

Література:

1. Бутинець Ф.Ф., Горецька Л.Л. Бухгалтерський облік у зарубіжних країнах: [навч. посіб. для студентів вищих навчальних закладів] -Житомир: ПП «Рута», 2002. – 544с.
2. Лучко М.Р., Бенько І.Д. Бухгалтерський облік у зарубіжних країнах: [навч. посіб.] – К.: Знання, 2006. – 311 с.
3. Nobes, C. International Classification of Financial Reporting. – Croom Hall, 1983.
4. Класифікація національних систем бухгалтерського обліку [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://skaz.com.ua/buhgalteriya/2649/index.html>

Метлюк Д.И.

Полесский государственный университет, Республика Беларусь

ИНФОРМАЦИОННЫЕ СИСТЕМЫ В УПРАВЛЕНИИ НАЛОГОВЫМИ ПЛАТЕЖАМИ В РБ

Процесс управления экономикой нашей страны связан с воздействием государства на различные сферы экономической жизни, основными целями которого являются – достижение устойчивого экономического роста в стране, обес-